

გიორგი ბალახაშვილი

***

ხარ მეთასე ნაწილაკი სრული ქაოსის,
შენ არცთუ ისე იშვიათად სუნთქავ ქალაქის
მტვერს და ყოველი შემთხვევისთვის იცი ლაო-ძი,
მისი ხსენება რომ დაგჭირდეს, თუნდაც დალაქთან
რიგში დგომისას, უცნობ ხალხთან, სრულიად უცხო
გარემოცვაში, სადაც ბჭობენ ქვეყნის სვე-ბედზე,
შესაბამისად, უახლესი ამბებიც უწყი,
სტრიპტიზ-ბარების მომრავლება, აქვე, ზემელზე.
გუშინწინ გაზის გაჟონვისგან როგორ აფეთქდა
ღრმადელის მეტროს მიმდებარედ ძველი კორპუსის
ერთ-ერთი ბინა, უფრო მეტიც, აფთიაქიდან
როგორ გაჰქონდათ სახვევები საწყალ მოხუცთან
კარის მეზობლებს, ბერიკაცი იყო მარტოკა,
არადა თურმე სოფლად წასვლა სურდა ზეგიდან,

სარეცხის თოკზე გაფენილი შავი პალტო კი,
რამდენიმე დღე ხელუხლებლად, ცალად ეკიდა,
ახლა, დროებით შეეკედლა ქვედა მეზობელს...
ამასობაში შენი რიგიც მოდის როგორღაც,
დგება სიჩუმე და იხსენებ თითქოს რესპოდენტს,
ქვეყნად არსებულ ხმაურთაგან პირველ გორახის
ხმას რომ გამოჰყოფს — დაცემისას საფლავში ჩადგმულ
კუბოზე, ანუ უკეთ რომ ვთქვათ, გახსოვს დოჩანაც,
შუადღის მტვერში გაერიდე რკინიგზის სადგურს,
ვიტრინიდან კი მომლოდინე კაცნი მოჩანან...
ხარ მეთასე ნაწილაკი სრული ქაოსის,
შენ არცთუ ისე იშვიათად სუნთქავ ქალაქის
მტვერს და ყოველი შემთხვევისთვის იცი ლაო-ძი,
მისი ხსენება რომ დაგჭირდეს, თუნდაც დალაქთან.

IV

ქეთევან ნათელაძე

ზღვა ზაფხულობით

ზღვა ზაფხულობით იგივეა, რაც ბედისწერა,
როდესაც ზღვაზე მიემგზავრები,
გაქვს შეგრძნება, თითქოს მიდიოდე
საკუთარ ბედისწერასთან შესახვედრად.
მსგავსი შეგრძნება სხვაგან არსად არ გეუფლება —
არც საყვარელ კაცთან პაემანზე წასვლისას,
არც თოვლიან მთებში სრიალისას.
მხოლოდ ზაფხულში, როცა ზღვაზე მიემგზავრები,
გამოდიხარ საკუთარი თავიდან და მთელ ცხოვრებას
უყურებ, როგორც უცხო,
თითქოს შენი ცხოვრება ფილმი იყოს,
შენ კი მისი მაყურებელი.
ეს ალბათ იმის ბრალია,
რომ არასდროს იცი და ვერც განსაზღვრავ,
ზღვაზე ყოფნის დროს რა სცენარი გათამაშდება,
როგორ განვითარდება მოვლენები.
როცა ზღვაზე ხარ, ყველაფერი სპონტანურია.
იქ შესაძლოა დაინყოს შტორმი,
ან ათი წლის ბიჭი დაახრჩოს წყალმა,
ან ვინმეს შეხვდე, ვინმე ისეთს,
ვისთან შეხვედრაც ზღვას ემგვანება — ან ჩაგძირავს, ან გადარჩები;
მაგრამ სულერთია,
რაც ზაფხულში მოხდება ზღვაზე,
არ შეიძლება ის სხვაგან და სხვა დროს რომ მოხდეს.

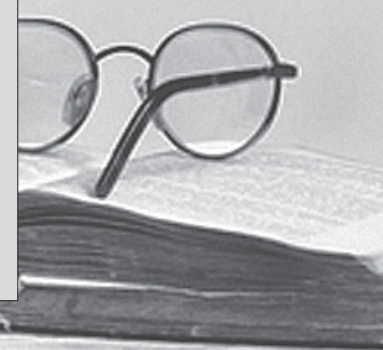
V

ნათია გიორგაძე

***

რომ წაგეკითხა ჩემი წერილი,
და არ დაგეწვა ჩემი წერილი,
რომ არ დაგეწვა ჩემი წერილი
და წაგეკითხა აკრძალული წიგნების დარად...
რომ მოსულიყო დიდი თოვლის ნაცვლად წმინდანი
და არ გემკვლია დიდი თოვლი, თოვლსმიცემული,
რომ არ გემკვლია დიდი თოვლი კაცების მსგავსად
და არ გეფიქრა სიხარულზე, რითაც დაფრენენ...
რომ არ გეფიქრა სიხარულზე, რითაც დაფრენენ
და გაგეწირე უნაყოფო მიწა-წყალივით,
სიკვდილის მერეც არ გეტყოდი,
შაშვი რას გალობს...
ყველაზე ცივ და მყიფე ღამეში?

VIII

გიორგი ბალახაშვილი

ელადა

ლამეს ათენებ და აათენებ,
 გზაა — უსაშველო მარათონი...
 მთელი ატლანტიის ოკეანე,
 მარმარილოთი და ეგეოსით,
 ცასაც აირეკლავს, ათინათებ,
 მთვარის საკოცნელად კამათობენ,
 ხედავ, გათენებაც აგვიანებს,
 რაღაც უდროოდ და ქაოსურად,
 წერა წამოიწყე ელადაზე,
 წერა წამოიწყე ელინებზე,
 წერა — ზეთისხილის რტოზე,
 ზღვაზე წამოიწყე, ხმელთაშუა,
 არის სისადავე, ეპატაჟიც,
 ხან ერთს, ხან მეორეს იმიზეზებ,
 ერიკ-ემანუელს, ხანაც ჟოზეს,
 ხანაც პილატეს და იეშუას,
 ხან კი, საერთოდაც არაფერი,
 ხანაც კლდეები და ქარაფები,
 ხანაც მუზებია — მოარფენი,
 ზეცას გათენება მოაფინე,
 შენ კი, რა ხანია, გააფრინე...
 შენ კი, რა ხანია, გააფრინე...
 შენ კი, რა ხანია, გააფრინე...
 შენ კი, რა ხანია, გააფრინე...
 ლამეს ათენებ და აათენებ,
 გზაა — უსაშველო მარათონი...

***

დაუსრულებლად ვბრუნავდი წრეზე,
 ცხოვრება ჰგავდა ფოტო-ნეგატივს,
 ზოგჯერ მიზეზად მომქონდა ჰესეს
 რამე მოთხრობა და გირეკავდი,
 თითქოს მინდოდა, წიგნი მეთხოვა,
 არადა, შენი ნახვა მწყუროდა...
 საღამოობით ვრთავდი ბეთჰოვენს,
 ყვეფასაც წყვეტდა მაშინ მურადა
 და გირეკავდი მუსიკის ფონზე,
 ვინ იცის, ჩემზე რა ფიქრი გქონდა,
 არც ალტრუსტი და არც ალფონსი,
 რაღა თქმა უნდა, არც ალფონსი დოდე.
 ვიცოდით ყველა ჩიხთან შეყოლა,
 სადაც უმიზნო სიტყვას მიყვავდით,
 მათ შორის იყო: ბროში, ბროკოლი,
 წარმოიდგინეთ: გრემი, იყალთო,
 თავად გრემი კი იყო კრებითი,
 კახეთისა და მუსიკის ჯილდო,
 ჩვენ ყველა ჯილდო ფეხზე გვეტიდა
 და ფეხშიშველი მივდევდით ილტოს

ქვალორლიან და ქვიშიან ნაპირს
 სულმოუთქმელად, თითქმის ქოშინით,
 ცელქი ბავშვივით ვუცდიდი აპრილს,
 დამსკდარი მინის მძაღვ ოხშივარს,
 რა მოთვლის ამგვარ დღეებს, უხუნარს,
 მაისის პირზე წვიმაც მოხშირდა...
 თუ გვაშინებდა ღრუბლის გრუხუნით,
 ვიმალებოდით იქვე, ქოხშივე,
 ვიცოდით ყველა ქოხში მიმალვა,
 სადაც მაისის წვიმას მიყვავდით,
 შენ მკითხავ, ახლა აღარ გიყვარვარ?
 მე გეტყვი, უნინ უფრო მიყვარდი!
 დაუსრულებლად ვბრუნავდი წრეზე,
 ცხოვრება ჰგავდა ფოტო-ნეგატივს,
 ზოგჯერ მიზეზად მომქონდა ჰესეს
 რამე მოთხრობა და გირეკავდი...

***

რას არ ნახავ ცხოვრებაში, უნდა გადალახო რა,
 საზღვარს მიღმა აირესი, ლიმა, გვადალაჰარა,
 სანაპიროც უნდა ხატო ნარჩევ-ნარჩევ გოგოთა,
 წერო ასუნსიონზე, თან დაისიზმრო ბოგოტა,
 კაქტუსივით მცხუნვარება მეხიკოს მზეს მოპარე,
 კარაკასში გადაიღე ერთი საპნის ოპერა,
 როგორც ლოდი, თუნდაც ძილში, უსათუოდ აგორდი,
 სიზიფესთან კორინთოზე ანდა სანტიაგომდე
 და თუ მაინც, მაშინ პირველს ამჯობინე მეორე,
 თებერვალში კარნავალზე რიო-დე-ჟანეირო
 სამბით სამჯერ მოიარე, ჰოდა, კიდევ სამ-სამჯერ,
 სანამ ნახავ კიტოს, ლა-პასს, სხვა იდეა განსაჯე,
 პარამარიბოსაც ნახავ, არის სულ სხვა იდეა,
 ორჯერ ნახე აირესი, ერთხელ მონტე-ვიდეო,
 რას არ ნახავ ცხოვრებაში, უნდა გადალახო რა,
 საზღვარს მიღმა ჯორჯტაუნი, ლიმა, გვადალაჰარა...

***

ხანდახან გინდება, ადგე და ნახვიდე,
 ხანდახან პირიქით — რომ დარჩე, ის გინდა,
 უმზეო დღეების განრიგი დახვრიტო,
 აუყვე ქვაფენილს, მარნებს და მისგითის
 კუთხესთან შეჩერდე და ნახო მოხუცი
 ბებია, რომელიც წინა თვის გაზეთებს
 გულდასმით ინახავს, მერე კი მოკეცილი
 ერთ-ერთ იმათაგანს განვდის და ასეთი
 რიტუალიც კია, რომ მზესუმზირები,
 კონუსში მუდმივად პირთამდე სავსეა...
 დაგლოცავს სწორ გზაზე, დაგლოცავს ირიბზეც,
 შენ უკან ბრუნდები, შადრევნის ვალსია,
 წყვილები ერთმანეთს ეკვირან რიყესთან,
 (ტივებზე მწვანელი, შოთი და გიდეები)
 ხიდების სიცივე, სუნი და სინესტე
 სუნთქვაში, მერე კი პალტოზეც გიჯდება.
 მოითვლი უკაცოდ დარჩენილ ანკესებს,
 ნუ გიკვირს ასეთი სურათი კვირადღეს,
 ვილაც არღანს კი ატირებს, აკვნესებს,
 სათვალავს მიათვლი ტივებზე ჩირაღდნებს,
 აგიტანს კანკალს, ფეხების გათოშვა,
 სხვა ალაგს დაეძებ თვალების ხამხამით,
 დაჯდება გზისპირა ხალხმრავალ კაფეში
 და ყავის ლოდინში გადავა საღამო...
 ხანდახან გინდება, ადგე და ნახვიდე,
 ხანდახან პირიქით — რომ დარჩე, ის გინდა.

***

წარმოიდგინეთ ბუნების უსასტიკესი მუქარა,
 თებერვალისა უწყლოო, ხოლო მარტი კი უქარო,
 ვერ აფეთქდება კვირტები, თუნდაც შუაგულ აპრილზე,
 ასეთი არის ბუნების მოულოდნელი კაპრიზი,
 ყვავილთა სურნელების კარს ველარც მაისი შეალებს,
 რა ეშველებათ ნიკალას აქტრისასა და მეარლნეს,
 რა ეშველებათ? არ ვიცი, იმათი საქმე მტრისასა,
 რა ეშველება ნიკალას, მარტოსულს, უაქტრისოსა?
 ივნისიც, სავარაუდოდ, მზის სხივებს ველარ მოკონავს,
 ველარც ივლისის ბოლოსკენ
 ვნახავ მკერდშიშველ გოგონას,
 ხოლო ზაფხულის არყოფნას ისე შეავსებს აგვისტო,
 როგორც ხაზინას რომისას, დივი ფილიუს ავგუსტი,
 შემოდგომაზე სიზიფეც ისევე შეუტევს კორინთოს,
 მე ზამთარს აქ ველოდები, აქვე ლოდები მოირთოს,
 რომ დაიფაროს სოფელი ანუ ემსგავოს იავარ-
 ყოფილ თუ ქმნილს და
 დაუხვდეს გაბოროტებულ იანვარს,
 ასეთი არის ბუნების მოულოდნელი კაპრიზი,
 ფიქრები მარანელოზე, ფერარისა და კარპიზე,
 წარმოიდგინეთ ბუნების უსასტიკესი მუქარა,
 თებერვალისა უწყლოო, ხოლო მარტი კი უქარო...

ოდა გეპარდს

ჰოი, მშიერო გეპარდო,
 შენგან დამფრთხალი მოზვერი
 ვერსად ნაგვიდა და მაინც,
 ნახტომი უნდა გაზომო,
 მინდორიც უნდა მოზვერო.

ჰოი, მშიერო გეპარდო,
 ნუთუ ყველაზე სწრაფი ხარ?
 მე სულ სხვა კითხვა მანუხებს,
 ამაზე ბევრად უაზრო,
 ოთხფეხა ხარ თუ რვაფეხა?
 ჰოი, მშიერო გეპარდო,
 რომ დაჰქრი, როგორც სიროკო,
 გნუებს-უგნუებს თავს ესხმი,
 თვალის ხამხამში შესანსლავ,
 მერე კი თათებს ილოკავ.
 ჰოი, მძღარო გეპარდო,
 ტკბილად იძინე ამაღამ,
 ნუთუ ყველაზე სწრაფი ხარ?
 ნუთუ ყველაზე სასტიკი?
 მედიდური და ამაყი?

კამელოტაჰის გამელოტება

წარმოიდგინეთ სიბერეში კამელოტები,
 მუცლის გაბერვა, უარესიც — გამელოტება...
 ქარი უდგებათ ჯერ თვალებში, მერე მუხლებში,
 არადა ერთ დროს მამაცები, ბრგენი, უხეშიც,
 მრგვალ მაგიდასთან დასაღვად თუღა სხდებიან,
 ძელისძველ ამბებს ისხენებენ, თავს ევლებიან
 მოგონებათა მღვრიე ბადეს, გზებსაც — გაუვალს,
 არ კითხულობენ ვოლტერსა და შოპენჰაუერს,
 ათას რამეზე ათასივე აზრი მუსირებს,
 დგება ერთი და წამოიწყებს: მახსოვს, უსიერ
 ტყეში ვიყავით სანადიროდ და რომ დაღამდა,
 როცა სიბნელე ღრუბლებიდან გზებზე დაქანდა,
 არც მგლის ყმული მაშინებდა და არც ტურების,
 ვიცოდი, რადგან ამ ტყის ხმათა პარტიტურები,
 ახლა კი ჩქამიც, ხეს ფოთლები როცა ცვივიან,
 თითქოს მაშინებს, აჰ, ნამდვილად დასაციინა,
 მერე მეორეც მხარს აუბამს, ჰყვება თავისას,
 რომელ დუქანში გაფლანგავდა ღამით ავისტას,
 მერე მესამე და მეოთხეც მრგვალი მაგიდის
 კამელოტები იტყვიან თვისას, მაინც გაყიდეს
 ყმანვილკაცობის მოგონება ჭიკა ლვინოზე,
 მათ არ ადარდებთ სიბერეში კანტი, სპინოზა...
 წარმოიდგინეთ სიბერეში კამელოტები?
 მუცლის გაბერვა, უფრო მეტიც, გამელოტება...

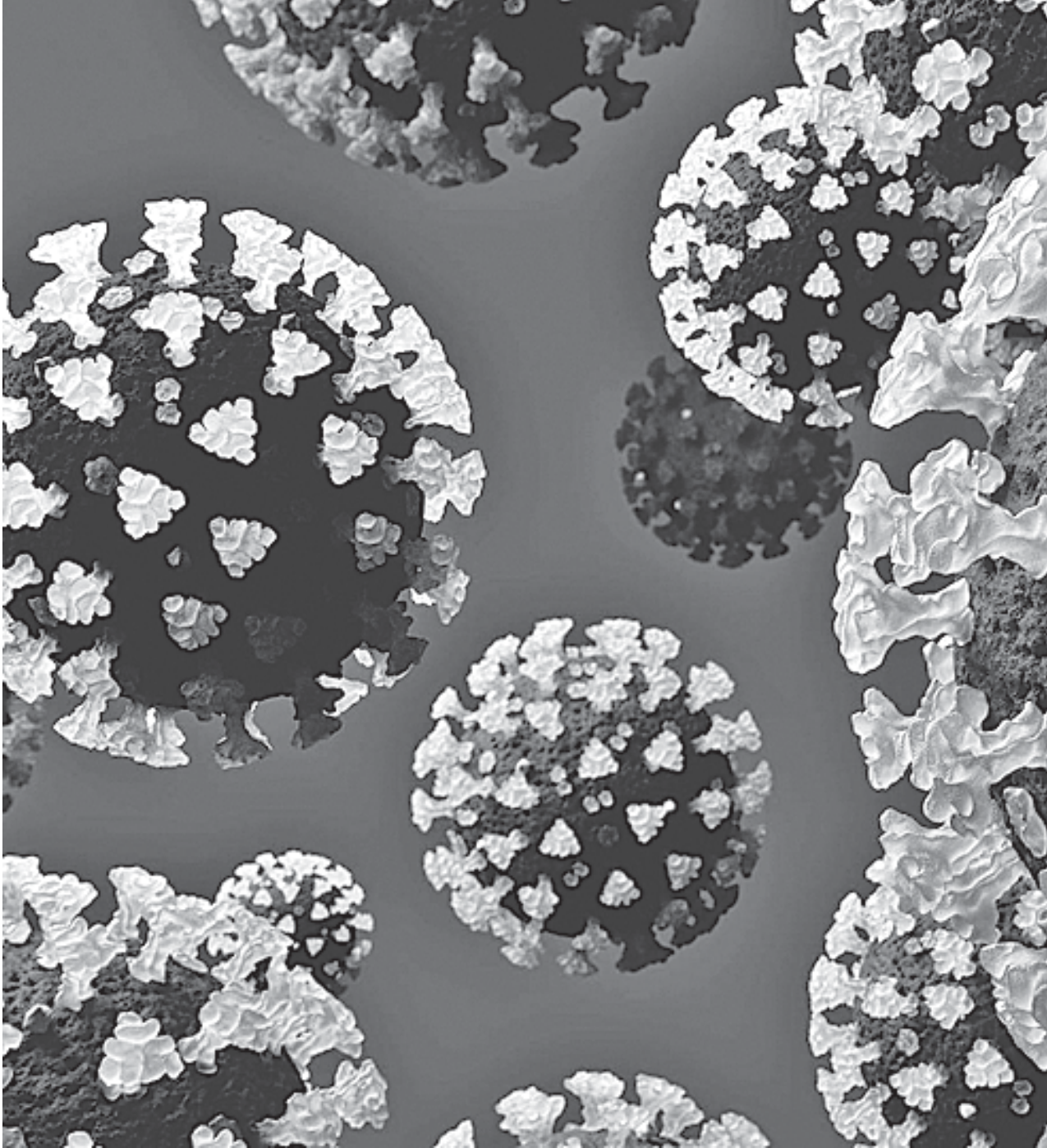
აჰ, ნეტავი

აჰ, ნეტავი, იმ ქვეყნების მარაქაში გაერიო,
 ვინც არ ელის
 მონყალბების გამოწვდილ ხელს გაეროდან,
 აჰ, ნეტავი, შენს ჩრდილოელ მეზობელსაც გაერიოდ.
 აჰ, ნეტავი, თელავიდან, სიღნაღიდან, ახმეტვიდან
 მოდიოდეს შემოდგომის ათასფერი, აჰ, ნეტავი,
 გაეღვიძოს ფიროსმანს და კაკაბაძეს, ახვლედიანს.
 აჰ, ნეტავი, იყო შლეგი, აპრილიან-მარტიანი
 და შენს სახელს სდევდეს ძალა, შეგინახოს მატყინემ
 ისე, თითქოს ფიცხელ ომში მაჩაბელი დარდიანად
 მღეროდეს და იმ ქვეყნების მარაქაში გაერიო,
 ვინც არ ელის
 მონყალბების გამოწვდილ ხელს გაეროდან,
 აჰ, ნეტავი, შენს ჩრდილოელ მეზობელსაც გაერიოდ!

ოფელია

...და მონასტერში ოფელიას კი
 ელის მარტოდენ ხსნა და საშველი?
 უკან მორჩება ობელისკების
 ამაოება, მაგრამ ქმარ-შვილი,
 ვაითუ, ისე მოენატრება,
 უბეგავსებულს სეფისკვერებით,
 ჩამოილაგებს დღეებს კადრებად,
 გადავილიან მსგეფის კვირები,
 გადავილიან ზეთისცხებანი,
 მონასტრად ბზები გროვდება ნედლი,
 შიგნით კედლებს რომ გადაღებავენ,
 გარედან ვილაც დაკანრავს კედლებს.
 ასე გაივლის კვირა-პირველი,
 ასე მორჩება კვირა-მეშვიდე,
 ახლა გზა არის გასაკვირველი,
 მონასტერიდან — მონასტერშივე.
 აქ შენი ფიქრი არ დაგაძინებს,
 ძილიდანაც კი ისმის ოსანა,
 ანალოზე გრჩება ბარძიმი,
 გულის ჯიბით კი დაგაქვს ლოცვანი.
 შენც, გალაკტიონ, ჰამლეტის ქნარი,
 ოფელიასთვის, მტვერს რომ მოსცილდა,
 გთხოვ, დაუკარი, მთქნარებ-მთქნარებით,
 წამოყოლილით — დილის ლოცვიდან
 და მიპასუხე, მაშ, შორს, შორს მინა?
 და მიპასუხე, მაშ, შორს, შორს მინა?

მაშ შორს მტვერი, შორს, შორს მინა!
 ის ცის უარყოფელია...
 ნადი... ნადი მონასტერში!
 მონასტერში, ოფელია!..

ქეთევან ნათელაძე

ციკლიდან: **პარანტიზში დანარილი ლეჩხაუბი**

***
 ყვავილების და ბუერების მტვერში მოძებნე ჩვენი დაღლილი სიყვარული, ჩვენი სხვა ფერი სიყვარული და გვედრები, ცას არ ახედო, ცა შელობილი მინდორია, სხვა არაფერი. ცა მხოლოდ ლურჯი მინდორია, სადაც ანძები, სატელიტები და ღრუბლების ორთქლმავლებია, სხვები ხვდებიან ამ ზეცის ქვეშ მათ, ვინც გვიყვარდა, და ბოლოს, ჩვენი სიკვდილითაც სხვები კვდებიან. მე ვხუჭავ თვალებს, წარმოვიდგენ და შენ მოდიხარ, რადგან მე ახლა მხოლოდ მახსოვს, რადგან არ ვცხოვრობ...
 მე შენ მახსოვხარ და ჩამესმის, როგორც მუსიკა, და მინდა, ზეცა ვარსკვლავებით დავიმახსოვრო.

დარდი მომავალი შვილების გამო

რადგან ჩვენ თითქმის ვერაფერი ვერ გავაკეთეთ, რადგან გვესროლეს, ყოველ ჯერზე რადგან დაგვშალეს, ახლა ჩვენ მხოლოდ ჩვენს მომავალ შვილებზე ვდარდობთ, რომლებიც ჩვენში არასოდეს არ ჩასახულან, ჩვენი შვილები — სიყვარულის ანგელოზები — და იქნებ სჯობდეს, რომ არასდროს არ ჩაისახონ. შუაგულ ტყეში გაიბარდა მაცვალის შავად, მონამლული ნაყოფი მისი, ხომ შეიძლება ჩვენი შვილები წავიდნენ ტყეში და მონამლული მაცვალის ქამონ...
 ყოველ ნაბიჯზე ქვიშის ორმო გათხარა ქარმა, ეს ქარი ფრთიან ანგელოზსაც ეშმაკად აქცევს, ხომ შეიძლება, იმ ორმოში დაუცდეთ ფეხი ჩვენს შვილებს, ირგვლივ მშველელი კი არავინ იყოს; ქვიშამ შეჭამოს მათი კანი და მათი თმები, ქვიშამ დააშროს მათი თბილი თვალების წყალი. წყალი ითხოვონ ერთი პეშვი და არ მიეცეთ, კიბე ითხოვონ გასაქცევი და არ მიეცეთ, თავისუფლება ითხოვონ და ქვიშამ შეჭამოს ჩვენი შვილები — სიყვარულის ანგელოზები — და მათი ცივი ცხედრებიც კი ველარსად ვნახოთ. ხომ შეიძლება, ჩაიძიროს გემი, რომელზეც ჩვენი შვილები უიღბლონი აღმოჩნდებიან. ვერსად გაექცნენ წყლის ბინძურ და ბოროტ დინებას და სისხლს სწოვდნენ შხამიანი წყლის ბინადრები.

ველარ გაუძლონ ბორკილის და ციხის სიმძიმეს და მოძებნონ მინისქვეშა საიდუმლო დაჯგუფებები, ესიზმრებოდეთ მსხვერვის ხმები — რევოლუცია! სჯეროდეთ, რომ მხოლოდ შეყვარებულები და რევოლუციონერები გადარჩებიან. ყველა კუთხეში ჩაუსაფრდეთ დალუპვის საფრთხე, ყველა კუთხეში ჩაუსაფრდეთ სიკვდილის საფრთხე, უთუო და გარდაუვალი. გამუდმებით ბენვის ხიდზე მოუხდეთ დგომა, და ერთ დღესაც გაუნყდეთ ხიდი, და ერთ დღესაც უმტყუნოთ ზედმა — გამოაცხადონ ანარქისტებად და ქვეყნის მტრებად, როგორც გაქცეულ ნადირს, მათაც ისე სდევნიდნენ, არასოდეს შეწყვიტონ დევნა. ახლა მხოლოდ ჩვენს მომავალ შვილებზე ვდარდობთ, რომლებიც ჩვენში არასოდეს არ ჩასახულან, და იქნებ სჯობდეს, არასოდეს არ ჩაისახონ, ჩვენი შვილები — სიყვარულის ანგელოზები — რომ არ დასვარონ მათი სული, მათი გონება, რომ მათგან არ გამოძერწოს ვინმემ მონსტრები, რომლებიც ერთ დღეს მოვლენ ჩვენთან და დაგვხოცავენ, ერთ დროს მათი ამ ქვეყანაზე მოვლინებისთვის, და მართლებიც იქნებიან.

სიყვარული

ყოველ საღამოს, კომენდანტის საათის დამდეგს, ქალი გადის სახლიდან გარეთ და ფეხით ფარავს მანძილს სახლამდე, რომელშიც კაცი ქალს ელოდება. ყოველ საღამოს, კომენდანტის საათის დამდეგს, კაცი გადის სახლიდან გარეთ და ფეხით ფარავს მანძილს სახლამდე, რომელშიც ქალი კაცს ელოდება.

ჩვენი შესხვედრა

ღამეებს უკვე სხვა ზაფხულის სურნელი ასდის, სავსეა ახლა ჩემი ტანი სევდის ხიჭვებით, მე აღარ მახსოვს, სიყვარული როგორ იწყება, საკუთარ თავზე ეჭვებით, თუ სხვაზე ეჭვებით.

ჰგავს გაფუჭებულ სათამაშოს ჩვენი შეხვედრა, მრავალი მძიმე შეხორცებით, ბევრი ნაკერით, ჩვენ ის შევლახეთ, გადავლებეთ, სხვენში დავმალეთ, რადგან სხვა მეტი ვერაფერი ვერ დავაკელით. გვართმევს ცხოვრებას მზის ჩასვლების ქრონომეტრაჟი, ფანჯრებზე ლურჯი ზამბახების დარჩა სისველე, ჩვენ ახლა მკვდარი თევზები ვართ, მივდევთ დინებას, და რაც გვინდოდა, აღარასდროს არ გავიხსენებთ. და რაც გვინდოდა, აღარასდროს არ გვენდომება, აღიმართება დავინწყება, როგორც კედელი, როცა გვეკითხავენ სიყვარულზე, ჩვენ დაფიქრდებით, ვერაფერს ვიტყვით და ჩვენს თავში ჩავიკეტებით. და დრო გამხმარი ფოთლებით რომ ააღდება, სავსე იქნება ჩემი ტანი სევდის ხიჭვებით, მე აღარ მახსოვს, სიყვარული როგორ მთავრდება, საკუთარ თავზე ეჭვებით, თუ სხვაზე ეჭვებით.

***
 მშურს ქალის, ვისაც მაშინ დაურეკეს, როცა მხოლოდ ერთი ზარის უფლება ჰქონდათ, გარეთ ზამთარი ძალას იკრებდა, ქუჩებში თოვლის შენდებოდა თეთრი ქალაქი. მშურს ქალის, ვინც დგას ავტობუსის გაჩერებასთან, ვერაფერს ამჩნევს —

ვერც გამვლელს, ვერც თავსხმა წვიმას, ვილაცის მოსვლას ელოდება და მხრები უთრთის, და დრო-და-დრო ჩანთის სარკეს ჩაჰყურებს ეჭვით, და შინდისფერ ტურსაცხს იახლებს. მშურს ქალის, ვინც მზეზე ადრე იღვიძებს, მთელი დღია წყალს უსხამს ბალებს, და თვალებიდან სიხარულის შუქი ეღვრება, და მის ფანჯრებთან მწვანე თელეები ჩიტებს ისხამენ. მშურს ქალის, რომელსაც იხსენებდნენ ყველაზე ძნელი ქარიშხლების დროს, და ყველა ომში ასე გადარჩნენ, და ყველა ომიდან ასე დაბრუნდნენ. მშურს ქალის, რომელიც შეიყვარეს უპირობოდ, ისე ძლიერად, რომ ცხოვრება შესთავაზეს, როგორც თავგადასავალი, მასთან ერთად თავი წარმოიდგინეს ბანკების მძარცველებად, და მანქანების გამტაცებლებად — მშურს ქალის, ვისთან რისკზე წასვლაც არ შეეშინდათ. და ყველაზე მღვრიე წყლებში შეცურეს, და ყველაზე მიყრუებულ გარეუბნებში იხეტიალეს, და ცხოვრება მასთან ერთად დაიმახსოვრეს. მშურს ქალის,

ვისთანაც გათენებამდე შეეძლოთ, ეცეკვათ და საათობით ესაუბრათ უტრილოზე, ეგონ შილევზე, სევდა ეგრძნოთ და ამ ყველაფრის დაკარგვის შიში, ენატრათ ღამის არასოდეს არგათენება. მშურს ქალის, რომელსაც აჩუქეს ბილეთი სამოციანი წლების ამერიკული მელიორამისთვის და ყვავილები, და უთხრეს, რომ ყვავილებზე ღამაზი იყო...

ომი

რა დაგვემართა, როგორ მოხვდით ამ ტყვეობაში, ვინ წერდა ჩვენთვის ამნაირ სცენარს, რომ ერთმანეთის შეგვეშინებოდა, რომ ერთმანეთს ვერ შეეხებოდით, ვინ შეგვითრია ამ საშიშ და უზნეო ომში? შიშით და ეჭვით ასე როგორ დავინფიცირდით, რომ დამწყვედელი მხეცებივით ვეჩვევით ციხეს და ერთმანეთის გარდა უკვე ყველასი გვეჯერა. როცა დრო გავა, როგორები ვიქნებით ნეტა? ნეტა, რამე თუ გადარჩება იმ ცხოვრებიდან, შენ რომ გიყვარდა ჩემი მწვანე ზაფხულის კაბა ზურგზე მოჭრილი მთვარის რკალივით, მე რომ მიყვარდა დახურული წვეულებები, სადაც ყველას დასანახად ვკოცნიდით და ვიცინოდით — და ეს ნამდვილად ცხოვრება იყო.

***
 წვიმს. როგორც პეპლებს ცეცხლზე დამწვარს, დრო იმედს აქრობს, სისულელეა, ასეთ დროში, რომ ლექსებს წერდე... მე წარმოვიდგენ ათასნაირ დასასრულს, მაგრამ მაინც ვერაფრით მივაგენი შესაფერს დღემდე. ომია ახლა, ერთმანეთის გვასწავლეს შიში, ომში კი ყველა გადარჩენას ღმერთისგან ითხოვს, მე ზოგჯერ მინდა, დავიმალე საკუთარ ჩრდილში, არ დამიძახონ და სევდაზეც არასდროს მკითხოთ. ნუ მკითხავ, თუ დრო როგორ გადის, თუ რა შორს ვრჩებით, ჩვენი არაა რადგან ეს დრო და ვინვით დროში, მათ ყველამ ერთად იარაღით, ნამლებით, ჯვრებით, აღარ დატოვეს სიყვარულის ადგილი ომში. და სულ ეს არის ამ ცხოვრების თავი და ბოლო, ყვავილთა ნაცვლად დგას ჰაერში სურნელი დენთის, ჩვენს ისევ ცვოცხლობთ და დრო-და-დრო ვლოცულობთ კიდევ იმ იმედით, რომ სადღაც ახლოს არსებობს ღმერთი.

დაჩი ახვლედიანი

სოსუმჩანი

დასასრული

ერთხელ, როცა ასლანი იარაღის ტარების გამო დაიჭირეს, ასტამური გამოძიებელთან მისულა და უმტიკიცებდა, ასლანს არაფერი მოუპარავსო, არადა არც კი იცოდა, რა მოხდა. მისთვის ჩვენ ოჯახი ვიყავით და ისე იქცეოდა, როგორც ოჯახის თავკაცს შეეფერებოდა. გუნდში ქართველიც იყო, სომეხიც, აფხაზიც, ებრაელიც, ბერძენიც და ჩეჩენიც, მაგრამ მისთვის ყველანი „სოსუმჩანები“ ვიყავით და ყველას ერთნაირად გვაგინებდა... ბაბულიამ დიდი თანხა გადაიხადა ასლანის გამოსაშვებად მაშინ. მე, ასტამური და ბაბულია წავედით სოსუმჩანის ცენტრალურ განყოფილებაში მის დასახვედრად (წინასწარი დაკავების იზოლაციური ლაიკიბას ქუჩაზე იყო, ასლანიც იქ ჰყავდათ). გზაში ასტამური ბაბულიას აფრთხილებდა, რომ იქ არ დაეწყო ასლანისთვის რჩევა-დარიგებების მიცემა — ასლანი თავმომწონე ბიჭია და არ შევარცხვინოთ რამეფრადო — კერავედა ასტამური ბაბულიას, რომელიც ცოფიანივით იჯდა მანქანაში და ასლანს ემუქრებოდა...

ასლანის მეზობელი ქუთაისელი პოლკოვნიკი კაკოც გავისხენეთ. მისი გვარი არასდროს გამიგია და არც არასდროს მიკითხავს. მაინც პოლკოვნიკს ეძახდა ყველა. კაკოს ამბის რამდენიმე ვერსია გვქონდა მე და ასლანს მოსმენილი, მაგრამ თვითონ არასდროს ჰყვებოდა ამის შესახებ. ის კია, რომ როცა დათვრებოდა, აივნიდან ქართულად ყვიროდა — მოლაღატე არაკაცი ვარო. ის აფხაზების მხარეს იბრძოდა და რამდენიმე ათასი რუბლი ჰქონდა პენსია, თუმცა ყოველდღე სვამდა და პენსია არ ჰყოფნიდა. თავს თევზაობით ირჩენდა. პატარა ნავი ჰყავდა კაკოს, რომელსაც ხშირად გვათხოვებდა ხოლმე. მისი შვილები ქუთაისში ცხოვრობდნენ — ბიჭს ჩემი სახელის გაგონებაც კი არ უნდა და გოგო ხანდახან მირეკავსო, ამბობდა. უბედური კაცი იყო პოლკოვნიკი. მეგობრები არ ჰყავდა, შვებებს მხოლოდ დასაღვებში ჰპოვებდა.

კიდევ ბევრი რამ გავისხენეთ აგვისტოს თითქოსდა ერთ ჩვეულებრივ დღეს — ბევრი რამ არც ისე ტკბილად მოსაგონარი, ალბათ. ფერადი ბავშვობა ნამდვილად არ გვქონია. უფრო მეტიც, ბავშვობასთან გამომშვიდობება ზედმეტად ადრე მოგვინია — 12 წლისეტი ვიყავით, როცა ჩემმა ერთ-ერთმა თანაგუნდელმა განაცხადა, რომ ქართველთან ერთად ფეხბურთს არ ითამაშებდა — ასლანმა ჩემს პირველ ჩხუბში მარტო არ დამტოვა.

ქალაქშიც თავს ვარიდებდით ქართულად საუბარს, მაინცდამაინც უსაფრთხო არ იყო. ხშირად თამაშის გაცდენაც მიწევდა, რადგან სოსუმჩანე ვერ ჩავდიოდი. ან ფული არ მყოფნიდა, ან ჩემს მშობლებს არ ეცალათ ჩემს წასაყვანად, მარტო კი გალიდან სოსუმში ქართველი ბიჭის გაშვება არც ისე ჭკვიანური გადაწყვეტილება იყო. თუმცა, ნათელი დღეებიც გვახსოვს და მხოლოდ შავ-თეთრ ფერებში არ ყოფილა ჩვენი ბავშვობა.

ის დღე მე და ასლანმა მთლიანად ბავშვობის მოგონებების გახსენებას დავუთმეთ.

დამშვიდობება არ მიყვარდა, არც ასლანს უყვარდა. დილით ადრე წამოვადი თბილისში. სექტემბერი ახლოვდებოდა და სწავლა მენწყებოდა.

შემდეგ ზაფხულს ისევ დავადექი აფხაზეთისკენ მიმავალ გზას. ენგურის ხიდზე რიგი იყო, მზე ყველაფერს უფრო გაუსაძლისს ხდიდა. რუსი სამხედროები მითითებებს გვაძლევდნენ, თუ როგორ უნდა ვმდგარიყავით რიგში, წინააღმდეგ შემთხვევაში, უკან დახვეწილებით გვემუქრებოდნენ — მერე რალაცებს ლადაობდნენ, მაგრამ არ მესმოდა რას, აღარც ჰქონდა აზრი — იქ მდგომი ხალხი მენანებოდა და ჩემი თავიც, ასლანის ნათქვამი გამახსენდა სირისტიან ჰალსტუხიან ტიპებზე, სწორედ მაგათ დავაბრალე ის, რომ სახლში ჩავიდოდი თუ არა, ამ ცისფერჩაფხუტიანი მშვიდობისმყოფელების ნებაზე იყო დამოკიდებული — კეპიანი ქუდი უკუღმა მეხურა მაგარი ტიპივით, უცებ გავისწორე ქუდი, მაგარი ტიპობის არაფერი მეტყობოდა... რამდენიმე მძიმე წუთის შემდეგ საზღვარი გავიარე, რამდენიმე საათში სოსუმში ვიყავი — ტალღები მძვინვარებდნენ, ხმურობდნენ, ბორგავდნენ და თითქოს რალაცას განიცდიდნენ — ნართის წინ უკვე მერამდენე წრეს ვურტყამდი, მაგრამ ასლანი იქ აღარ იჯდა, მისი ადგილი ცარიელი იყო.

ასლანი შემპირდა, რომ აუცილებლად მოვა ჰალსტუხით ჩემს ქორწილში და პასადობლეს იცეკვებს, ის არასდროს გატეხდა სიტყვას... მაგრამ ოხერი ტალღები, ისინი არ ჩერდებოდნენ, მათ ცუდი ამბავი ჰქონდათ ჩემთვის...

ნათია გიორგაძე

***

დებმა დაიძინეს, პატარებმა, დებმა გაიღვიძეს, მოხუცებმა, ხელისგულებიდან გულისაბა ამოსულა...

მინა მსუბუქია დადაშისთვის, თითქოს დოს პერანგი გადააცვებს, თვლებგახელილი ლამესავით სახლს და ლობე-ყურეს დარაჯობენ...

ჯობნად რომ არ ღირდეს მიტანება სულის რომელიმე ნაპირამდე, თითქოს ახალმთვარე გამოპიროს, თითქოს გადასული სამთვარიოს, სტვენდეს, ყმუოდეს და გეძახოდეს თითქოს...

***

არ გაცლის სულის მოთქმას ცაში მყოფი და მუდამ თვალღია, ის, რასაც ახლა ყველა სხვა ქალი, მასთან ვერ მივა, მასათისაა ყველა დანა და უცოდველი პირველ სისხლამდე, ზღვა მასალა უნდა ჩაბოდნეს, ვიდრე შენ იმას ნაიკითხავ, რაც აქ წერია! შენ, მეგობარო, უღალატოვ, მე რომ გული ამიჩუყდება, გამაჩერე, არ მინდა, მმართოს მოვლენებმა და არც გრძობებმა არ მინდა, შემძრას, მოვლენებმა და არც გრძობებმა, შენ იცი, ცრემლის ჩაბრუნებით ქვის გულიც ბრუნავს და ფქვავს. და ფქვავს. და ფქვავს. თითქოს ხმას გამოსცემს ჩემი თავი, ჩემი ენიდან გამხმარი ხაო. თითქოს გაცოცხლდნენ დიდი ხნის წინათ და მე გავიღე ყველაფერი, რომ დამენახა.

***

ნუთუ მოვიდა, თუ მოვიდა, რად ვერ გავიგე? შემოესია მიტოვებულ სახლ-კარს გველები, როცა სახურავს ჩაენგრევა გათლილი ძელი, ძვლებზე თუნუქი იფრიალებს, ვით მძიმე პლისე, ვით შენი კუბო, ვით სამოთხე იმ კუბოს ზევით, ცამდე მიკიბა მღვდელმა ლოცვა შესვენებულთა, ვერ მოვისვენე, ვერაფერში ვერ დავემკვიდრე, გაზეთებიდან, წიგნებიდან, აკვარელივით ჩემთვის უცხო და ნითელთმიანი, ძნელმისადგომი კაშკაშებს ყურე. რალაცას მუდამ ითხოვენ სხვები, მე ვიბრძვი და მე ვისაკუთრებ აკრძალულ საგნებს. ვმეთვალყურეობ წვიმას, ქარიშხალს, მოსვლას, მეორედ: — ადგილსა მესიტყვებთა შორის განმისვენე... ადგილსა მწვანესა...

***

იტყოდნენ ხოლმე მართალზე, მისი გული ღამის წყალია, მოდის და მოიშვებს ვარსკვლავებს, იტყოდნენ ხოლმე ცუდმართალზე, მისი გული საფრთხის წინაშე ბრმადმორწმუნეა, მოდის და იკრავს

ყველას ბავშვივით, ფრანგამობმული საიდუმლო მინაში მიაქვს და თვლებს, როგორც თხელ ფირფიტებს, სინათლით იტევს. იტყოდნენ ხოლმე ბრონეულზე, რომელიც გახმა, რომ იყო მისი ყვავილობა ულამაზესი, მაგრამ ის მოწყდა დედის ყრუ სიღრმეს და ზარის ხმაზე ჩვენ გამოვედით.

იგი არასდროს იქნებოდა ხმოვნებით სავსე, იგი არასდროს იქნებოდა კიდემთლიანი, არამედ კეთილი... არამედ კეთილი...

დასასრული

როგორც მზის სხივების პლატფორმა, ცეცხლოვან ღრუბელში მდგარი პოეტი საკუთარ სინათლეს ენერება, შენი დასანახი თვლებით იგი ყოველთვის ღმერთია, რომელიც დახატეს ეტლით და ცხენებით და ზღვათა სამეფო, მისგან ოცდაათგზის შემოვლილი, შენთვის ოცდაათგზის მანძილია.

რას აკეთებენ ამ დროს მეგობრები? რას აკეთებენ რედაქტორები? რას აკეთებენ ქუჩის ბიჭები და ქუჩის გოგონები? ქუჩის ბიჭები და ქუჩის გოგონები ყველაზე მეტად რომ შეიყვარა. იზრუნე ჩემზე, ჩემო ქმარო, რომ გაგეყრები, შენ დაგრჩება ჩემი სიმღერა, მე მარტო წავალ... შეხედეთ მის ყელზე სასულე მილებს და დაბერილ სისხლძარღვებს, როგორ მოიღეროს მშვენიერმა, მძივების ასხმით როგორ დამალოს ნაკანრები? როცა მას დასცივნიან, როცა მას აბუჩად იგდებენ, როცა მას კლავენ, იმეტებენ, რას აკეთებენ ამ დროს ისინი: ვინც თქვა, რომ ჩემთვის მლოცველია, ვინც თქვა, რომ ჩემთვის სული გაიღო.

***

ჩვენ ერთმანეთის გარეშე გავჩნდით, როცა ჩვენ მოვკვდებით, ერთმანეთის გამო მოვკვდებით, მე კი არ ვიცი, მერე სად განახო? მე კი არ ვიცი, მერე სად...

ცაზე თამამობენ ვარსკვლავები, როგორც არტისტები, მსახვრალეები. მე კი სახე სახეს დავატოლე, ღმერთის სახვეწარი წიგნი ვნახე...

შვიდგზის გადიდებდე შენ, უფალო, მარტო დარჩენილი სიმშვიდისთვის, მარტო დარჩენილი უდემდამო, ბავშვთა სახლის კარზე, გადიდებდე!

***

ვილაპარაკოთ, სანამ ქრისტე მოსულა, მერე ის იტყვის... მისი სიტყვა, ქრისტეშობის აღსანიშნავად, იქნება ანტიპოეტური, ყველა პოეტის მიმართ მიპყრობილ თვალს და ხელს შუა, ბრბო ირჩევს სიკვდილს. ვილაპარაკოთ ქალაქიდან გაქცეულებზე, გული განუხებს, შიგადაშიგ ექიმიც მოდის და ერთი ბოთლი რქანიტელი დღესასწაულზე, როგორც ნიშანი, დევს სტუმრებისთვის... ვილაპარაკოთ, ჩაიარეს მთებმა, მინდვრებმა, მდინარეებმა და არავინ ჩამოყოლია, მხოლოდ ჩვენ დავარჩით — და ლითონის ხურდა ფულისთვის შაშვების გუნდში ერთი-ორი მეთაილოვ.

ზურაბ ლობჯანიძე

***
იგი — მე
და
იგივე
ერთი ძირის არის!..
ერთი არის ადამი —
მისი მოდგმა, გვარი!..
მტვერია
და
ნაცარი,
თუმც სხვადასხვა მხარის!..

***
თუკი სიტყვა (ქ)არად იქცა,
აზრისაგან დაიცალა,
არ ყოფილა მინა ცალად...
ქვეყნად ბნელი გამეფდება,
ნაიშლება უფლის მცნება...
სამწუხაროდ ასეც ხდება —
მარტო აზრი? გრძნობაც დნება...

***
დაუბერე, დაუბერე, ნიაგო,
კარ-ფანჯარა უნდა მოვლიავო...
გამოცოცხლდი, ზამთრით მკვდარო გონება,
მობიბინე ზეცა მოგვწონება...
სულსაც იგრძნობ, გულის კარსაც შეაღებ...
ფრთებს გაშლი და მზეს ხელის გულს შეახებ...

***
ჯერ ხომ ადრეა, ხომ დამრჩა კიდევ
წლები, ფიქრები, სიტყვა სათქმელად...
დრო, აქამდე ხომ ამ მხრებით ვზიდე,
არ გამიწყრება და არ გამთელავს...
იქნებ მე თვითონ ვამძიმებ მას და
(თქვას, რომ ტარება ჩემი არ ღირდა!..),
მისი წუხილი ამ მიწას გასცდა...
თანხმობას ელის მხოლოდ მაღლიდან...

***
მზესაც სჭირდება
მხარდაჭერა —
გულისყური და
გულისხმიერება...
თბილი თვალბრუნებით
შეხედეთ მნათობს,
ადამიანებო...

***
რა დაგკარგვია, რას ეძებ,
რამე უთქმელი, წმინდა?...
რა განერია სახეზე,
მზერა რამ დაგიბინდა?!
დრომ, ბავშვად ყოფნა რომ ჰქვია,
უხმოდ რომ გამიფრინდა,
სიცოცხლეს ხელი მოჭხვია,
მანაც ხმა ჩაიკმინდა,
იმ ბოლო ნამმა, რომ ელი,
გინდა შენ, თუ არ გინდა!..

***
სხვის იმედად ჩვენი მტერი იქნა!..
ღვთის იმედად შეიძლება კიდევ...

ჩემო ხალხო, ნუ გაივლებ ფიქრად,
სხვა ხნავდეს და შენ სხვის ნათესს მკიდე!..
გაიღვიძე, მოიფშვნიტე თვალი...
მზეს შეხედე, ნახე, როგორ ბრწყინავს...
დამინდება ჩვენი ხორცი, ძვალი,
სხვა იხარებს, სხვა დაიდებს ბინას!..

***
ჭიამაია
მინც უნდა იყო,
რომ არ
გაგსრისონ!..

***
ნახევარი საქართველო გაილალა...
დანარჩენი კი აქ ვმღერით ვაი ნანას!..
ენა კი გვაქვს საუცხოო, მშვენიერი,
ცხოვრება კი...
საცოდავი ჩვენი ერი!..
ნახევარი საქართველო დაიცალა,
სხვის ბავშვებს ზრდის,
სხვის მოხუცებს ბანს და ვარცხნის...
ჩვენ კი ისევ
ვაი ნანა, ვაი ნანა —
ნეტავ სულ ჩვენ
გვერდით რად გვსდევს მწარე მარცხი?!
ნახევარი საქართველო გაილალა!

***
ფიქრი და განსჯა ჩივილად...
სიცარიელედ — ზეცა...
ოცნება — მწარე ტკივილად...
ყოფნა ლოდინად მექცა!..
ალარც მწველი მზე მახარებს,
არც იდუმალი ხმები...
დავბერდი, თავი დავხარე,
უნყლო ხესავით ვხმები!..

მე და ცხოვრება

მე ხომ თამაში მეგონა
(ახლაც თამაში მეგონია)...
ჰოდა, ისიც არ მექონა —
მოთამაშეს რა ჰქონია...
სარკეს ჩავყურებ ჭაღარას...
ვხედავ დროს — მართლა ქორია!..
ამბობს — თამაშმა დაგლაღა,
ნააგე, გინერთ ორიანს!..

***
ისე ვბერდები,
მინაზე ჯერ არავის
გაუმხნევებივარ,
არავის დასცდენია
კეთილი სიტყვა...
ისევ ვარსკვლავებიდან
მესმის დროდადრო
დამაიმედებელი ხმები...

***
რატომ მეგონა თავი ყმანვილი
(თუ უფრო მეტიც — ბავშვი პატარა)!..
ნუთუ არ მეყო დრო და მანძილი,
რაც მე განგებამ ამ გზით მატარა?!.

რატომ ვერ ვხედავ... და ვერ დავდინჯდი
(თუნდაც ვიხმაროთ სიტყვა — დავკაცდი),
რა დამრჩენია — ორი ნაბიჯი
იქამდე, სადაც მიჰყავთ საკაცით!..
და მინც, ღმერთო — ბუზის ბუზილი...
უფრო მტვერი და უფრო ნაცარი...
ცოტა სიმართლე, მეტი ტყუილი...
თითქოს არის და თითქოს არც არის! —
სიცოცხლე... მსგავსი უხმო თამაშის
(ხელშესახებიც, შორიც, ფარულიც)...
ზოგჯერ გგონია — ნევხარ ჰამაკეში...
ზოგჯერ — ჩუმად ხარ შემოპარული!..

მამოზრაბი...

მიდიან და მიდიან...
სად მიდიან ნეტავ...
გზას გაყურებ ბინდიანს...
ვგრძნობ, მაგრამ ვერ ვხედავ...
გული იქით მიგვიწევს,
იქ გაგვირბის თვალი...
იმ სივრცეს ვერ ვივინყებთ,
თუ მივყავართ ძალით?!

***

დავილაღე,
უსაშველოდ დავილაღე!..
ამ ცხოვრებით
ერთი დღეც ვერ გავიხარე...
ტანთან ერთად
გულიც ადრე ავიყარე...
შუბლში ტყვია
მინც რომ ვერ დავიხალე?!
დავილაღე,
უსაშველოდ დავილაღე!

***

არის რაღაც, მაგრამ რა! —
აი, კითხვა მარადი...
არც სურათი, არც რამ ხმა,
საყვირი თუ ბარათი...
დღე და ღამე ვდგავართ გზად,
ნინ ბიბინებს ბალახი...
ვინ გვაჩვენოს მივალთ სად,
ვინ აგვისხნას ნანახი...

***

სიზმარი — სიცოცხლე მისჯილი...
წუთის და სირცხვილის ოდენი...
შეძახილს — როდემდის, როდემდის! —
მწუხრისას მწყემსივით მოდენის
ლოდინის ამხსნელი სიკვდილი!..

ანტივირუსი

— ანუშპაპი, გამოდი, რა!
— არ მიშვებ დედა, კორონავირუსიო!
— გამოიპარე!
— აბა, როგორ? თვალს არ მაცილებს!

ჯუჯაქა-ჯულიტას სინდრომი

დაქალი მეუბნება, ეს რა ჭურჭლის დალაგება აგითყდაო. მეხუთე დღეა და რომ ვნერვიულობ, ამას ხომ არ ვეტყვი!

ლევან ლორია

***
— დე, გავალ რა ცოტა ხნით, სემინარი გვაქვს მოსამზადებელი...
— ის გირეკავდა, ხო?!
— კარგი ბიჭია, დე!

***
— არაო, თოკო!
— რადაო?!
— ერთი კვირა დღეა და სახლში იყავიო, თან ეს ვირუსებიო!

***
„გაზაფხული შემოსულა, ან..
რია-რია გაუმართავთ ჩიტებს...“
— ანა, ვინები არიან!

***
— ქალბატონო ელენე, ცოტა გამხდარი გამომჩინეთ, რა...
— ეს არის შენი ანტივირუსი?

ვია?! მეორე წერილი გამიგზავნია — რომანტიკული! ხუთ წუთში პასუხი მოვიდა, სულ ვგრძობდი, რომ გიყვარდი, ხუთ დღეში მანდა ვარო!

ნი იწყებდნენ ხიდის აგებას, აქეთ და იქეთა სოფელიც ეხმარებოდა და აავტობუსებზე ხიდს და ისევ ერთიანდებოდა სოფელიცა და მეგობრობაც.

მურა

პეტრეს შინმოსვლელს ეძახიან მეზობლები. დილით რომ წავა ოზურგეთში დანჯღრეული ავტობუსით, ღმერთმაც არ იცის, იმ დღეს უკან როდის აბრუნდება, ან მიბრუნდება კი საერთოდ?! სამაგიეროდ არ არსებობს, ვინმე გზაში დატოვოს, ან დაბარებულზე უთხრას ვინმეს უარი: ზოგს პური უნდა, ზოგს პურის ფქვილი, ზოგს ხამსია და ზეთი.

ფული მომცა პრემიად, ლამის აქვე საკუთარი კლინიკა გაგხსნა.
ამასობაში ჩამოხველდა, ქუჩიდან ქართული სიმღერა მესმის — „გინდ მეძინოს...“ ჩემი დაქალი ფანჯარასთან მიღბის... უი, ნახე, შენი სატრფო მოსულა, სერენადას გიმღერისო!

ხიდი

სოფელს მდინარე ჩაუდიოდა და შუაჰყოფდა. რალაცა ჰყოფს, რალაცა აერთიანებს. მდინარე რა მდინარეა, თუ ხიდი არ აქვს. ჰოდა, ამ მდინარესაც ხიდი ჰქონდა გადაკრული არტახივით — გამაერთიანებლად, სანამ მშრალი ამინდები და გვაგვები იყო, ჰყოფდა მდინარე არტახს, მირაკრაკი-მპლულუნობდა თავისთავად. გაავდრდებოდა, შფოთვას დაიწყებდა, აფორიქებებოდა, გადიდებ-ადიდებებოდა, საძირკველს გამოაცლიდა და მოშლიდა ხიდს, თითქოსდა თავისუფლებადანატრებულიო...

— კაცო, ვალიკო, როის ამოი?! — იცნო უკანა სავარძელზე მჯდომი სათვალ-იანმა მოხუცმა, — რაფერ ხარ, რაფერ?!
— ვარ ჯერ ცოცხალი!
— მიცანი, ხომ კი?!
— მე კი გიცანი, მარა უნინ შენ უნდა გეცნე! ოთხი თვალი გაქვს!

ანი ბადალაშვილი დაკონსერვებული დრო ანუ მოგონებების მუზეუმი

***

ყვითელ, მოძველებულ კაბას ტანზე ვიცვამ, ნაჭრის ქამარს ნელზე ვიკეთებ და დალურჯებულ მკლავებზე გრძელ სახელოებს ბოლომდე ვიწვევ. დამსხვრეულ სარკეში ვიხედები, თვალებს ვხუჭავ, შემდეგ ისევ ვახელ და ჭაობისფერ თვალებს ვაკვირდები. ამ თვალების მეშვეობით ვცდილობ, აღვიდგინო ჩემი მოგონებების მუზეუმი, რომელიც გონების სიღრმეშია დალუქული. ფერმკრთალ სახეზე ცრემლი გზას იკვლევს და დახეთქილ ტუჩებს ეფინება. ჩემს სილუეტს ვშორდები და კედელთან ვჯდები, რომელზეც უამრავი ფოტო კილია, თავს უკან ვაბრუნებ და იმ წუთებს ვუყურებ, რომელსაც ერთ დროს დაკონსერვებული დრო ვუნოდე და საკუთარ მუზეუმად გავიხადე. აკანკალებული კაბის კალთის ბოლოებს მუჭაში ვიჭყევ და ვცდილობ, გარღვეული ადგილები როგორმე დავშალაო. ხო, ყოველთვის ასე ვიქცევი, როცა ჩემს მუზეუმში შესვლას ვცდილობ... ყველაზე ძველ და შელახულ კაბას ვიცვამ, ისტორიებით სავსეს, თავს მუხლებში ვრგავ და საბოლოოდ შევდივარ იმ მუზეუმში, რომლიდან გამოსვლაც აღარასოდეს მომიხდება... მუზეუმში, რომლის ყველა განყოფილების სათაური სიტყვა „დამსხვრეული“ იწყება (ბედნიერი წუთებიც კი). ნამები, რომლის გახსენებისას სხეულში სასიამოვნო ურუნტული ჭიანჭველებით გვივლის, ისიც კი ნაკუნებადა ქვეული. ჩვენი უცნაურობებით, ჩვევებით, გადადგმული თუ გაუბედავი ნაბიჯებით ვაქცე-მაცებთ... მოგონებებსაც სჭირდებათ გაგრძელება, რადგან სიცარიელისგან დაღლილებმა დამსხვრეული მომენტების შეგროვება შეუძლოდ და ილუზიებით ავაფრთხილებ ჩვენი სამყარო. სამყარო, რომელიც ერთ დროს ბინა დაიდეს და უკვალოდ გაქრნენ და დამსხვრეულების გარდა შენთვის არაფერი გამიტეს... შენ კი დავარჩა შელახული მუზეუმში, რომელიც სიძველის სურნელითაა გაჟღერებული, სიძველით, რომელიც საკუთარ ძველის-ძველ ამბებს ინახავს. სავსეა შენი სულის ნაფლეთებით, რომელიც ასე ძალიან გიყვარს და თან გეზიზღება. და, ხო დამთავრებული მოგონებებით, რომელსაც ასე ძალიან სჭირდება განგრძობა... სჭირდება, რომ კიდევ ერთხელ ეგრძნო მისი განსაკუთრებული თუ არარაობა...

***

ჩვენი კლოუნების სამყაროში ვცხოვრობთ. ხო, კლოუნების... რაც უნდა გასაკვირი და სასაცილო იყოს, კლოუნების, რომლებიც ცხოვრებას გიცვლიან და რომლებზეც წერა გინდება. არარაობა კლოუნებზე, რომლებმაც შენი ცხოვრებაც ისეთივე გახადეს, როგორებიც ისინი არიან. კლოუნებზე, რომლებსაც ასე კარგად გამოსდით ყველაფრის დრამატიზირება. ისინი ხომ საკუთარი ცხოვრების საუკეთესო კლოუნები არიან. არა მარტო საკუთარი, ასევე შენი ცხოვრების საუკეთესო კლოუნებადაც კი შეგიძლია ჩათვალო, რაც უნდა წარმოუდგენელი იყოს ეს შენთვის — წარმოუდგენელი და დაუჯერებელი. ხო, ზუსტად ამიტომ არიან ისინი კლოუნები. ისინი ასეთები არიან, სხვაგვარად შეუძლებელია. მწარე ღიმილიან მომენტებს გიმზადებენ. გაგაკვირვებენ, გაგაოცებენ. ისინი შენი ცხოვრების მოთამაშეები არიან, რომელთაც ნაგება არ სურთ. ისინი ასეთები არიან — სხვანაირად წარმოუდგენელია.

ილო მგ ზავრიც ჩამოვდებო დრო და დრო. იქ შემოაწყო ძაღლმა წინა თათები და უბილეთო მგ ზავრივით გაიტრუნა.
— ჩადი, ძაღლო, ძირს! ვისია, აი ძაღლი?! — არ მოეწონა პეტრეს ახალი მგ ზავრი და ხალხს გახედა.
არავის არაფერი უთქვამს.
— ბილეთი გაქვს?! არა, ხო?! ჩადი-თქვა, გეუბნები! — გაუწყრა ისევ პეტრე.
— რას უცინი, ჩააგდე ძირს, თუ არა, დაგეჭამს ვინცხას! — ჟურნალის კითხვას თავი დაანება წინა სავარძელზე მჯდომმა ქალმა და შიშით გადახედა ძაღლს.
— არ გავს ავ ძაღლს, თორემ ამდენ ხანს გიკებნდა! — გაუცინა პეტრემ.
— რა იცი შენ, რას გავს?! ძაღლს კი არა, კაცს ვერ ენდობა დღეს კაცი!
— ხო, ქალები ხო ხართ სანდო! — დაცვა კაცობრიობის ვითომდა ძლიერი ნახევარი სათვალისანმა კაცმა, ვალიკო რომ იცნო იმან.
— ქალი და კაცი არ კია სანდო, მარა ძაღლმა რა დაგიშავათ?! პეტრე, მე ვიხდი ამ ძაღლის მგ ზავრობის საფასურს, არ ჩააგდო! — იცინის ვალიკო.
— რევაზია, შენ ძაღლს გავს, აი ძაღლი თუ მესმება?! — ახლა მთლად უკანა სავარძელზე მჯდომს მოუბრუნდა სათვალისანი.
წამოდგა რევაზია, წინ გადავიდა და გამეტებით არა, მაგრამ იმდენზე კი მიართყა ფეხი, ძაღლს რომ მოეხედა და გაუჯავრდა — „ჩადი, ძაღლო, ძირს“. მართლაც მოხედა ძაღლმა, ცრემლიანი, საყვედურით სავსე თვალებით. ხო დიდი იყო, დაპატარავდა უცებ და წინა სავარძლის ფეხებთან ჩაწვა ისე, რომ მის გამოსაყვანად სავარძელი ნაწილ-ნაწილ უნდა დაე-

ჭრა კაცს. იქ მჯდომი ქალი ჩხუბით წამოდგა და უკან გადაჯდა.
— დანიშნეთ, ბატონო, ცალკე რეისი ძაღლებისათვის!
— ჩადი, ძაღლო, ძირს-თქვა! — კიდევ გაუმეორა რევაზიამ ძაღლს, ოღონდ ფეხის მისარტყმელად ვერ გაიმეტა.
— იყოს, შე კაცო, გაანებე თავი, არ გახდევინებ მაგის ფულს, დაპატიჟეს უკვე! — გაეხუმრა პეტრე რევაზიას.
— ჩასაგდება ძირს, აბა, რა არის, ბათუმში მივრეკავენ ჩემები, შენ რომ გაგაცი-ლა მურაიამ, იმის მერე სახლში არ მოსული. თუ პატიოსანი ძაღლია, სად დეეთეროდა აი ათი დღე! გამოიგლოვეს უკვე სახლში, მოკვდნენ ბაღები ტირილით!
— მახსოვს მეც, ხო იცი?! წინა წასვლაზე ბათუმში რომ მიდიოდი, სარკიდან ვხედავდი, კაი ხანს მოგვსდევდა უკან! — გაიხსენა პეტრემ.
— ხედავ, კაცო, ხო წამოვიდა სახლიდან შენთან ერთად, არ იკადრა უშენოდ უკან დაბრუნება, შენ კილო უბრაზდები... ე, გეიგე ახლა, კაცი ჯობია თუ ძაღლი?! — უკვირს ვალიკოს.
ნახევარი საათი კიდევ იარეს ოღრო-ჩოღრო გზებზე. რევაზიეს სახლის ასახვევთან გააჩერა პეტრემ ავტობუსი. პირველი ძაღლი გამოძვრა დროებითი თავშესაფრიდან. კაცმა არ იცის, სკამქვეშ ჩაყურსულმა როგორ იგრძნო საკუთარ ეზოსთან რომ იყო. კიბეზე ჩაძვრა და ჭიპკისკენ გაიქცა. რევაზიეც ჩავიდა ამასობაში. გამოხედა ძაღლმა, მობრუნდა, სირბილით შემოუარა გარშემო, ხელებთან შეახტა. ისევ ისეთი წყლიანი თვალებით უცქერდა და უღიმოდა თითქოს პატრონს. ეზოდან კი ძაღლის თუ კაცის დანახვა მოესწროთ უკვე და ბავშვები მობრბოდნენ ჟრიალულით.

ისინი კლოუნები არიან, რომლებიც საუკეთესო წარმოდგენას გიმზადებენ — წარმოდგენას, რომლის ბოლომდეც ყურებას და დაჯერებას გთხოვენ. ისინი შენი, ჩემი და ჩვენი ცხოვრების კლოუნები არიან, რომლებიც ჩვენს სამყაროში ცხოვრობენ, კლოუნები, რომლებიც ყველაფრის დაჯერებას გთხოვენ. ისინი შენში ცხოვრობენ.
ისინი ჩვენში ცხოვრობენ...

***

— არ ნახვიდე, რა.
ნის ხმა ჩაბნელებულ ოთახში ყრუდ გაისმოდა. ფანჯრის მარჯვენა კუთხიდან შემოჭრილი ცეცხლისფრად შეფერილი მთვარის შუქი მის ხელებს ეცემოდა. ხორბლისფერ ხელებს, რომელსაც ერთმანეთში ხლართავდა, საჩვენებელ თითს ხელის გულს წრიულად უსვამდა, შემდეგ სველი მაჯებისკენ გადაინაცვლებდა და თითებით რაღაცის დახატვას ცდილობდა.
— არ ნახვიდე, რა.
ნის ხმა ჩაბნელებულ ოთახში ყრუდ გაისმოდა. ნის მხოლოდ ცივი, უსულოდ აღმართული კედლები უსმენდა, შემდეგ მის ხმას ისე თანთქავდნენ, თითქოს მისთვის აქამდე არ უსმენიათ, ყური არ დაუგდიათ და მერე მასსავით ჩუმად არ უტირიათ. ნი მარტო რჩებოდა. მას ყველაფერი უკაცრიელი და უფერული ეჩვენებოდა: ოთახი, სადაც უამრავი ფერად-ფერადი ყვავილი ხარობდა, რომელსაც ყოველ დღით სიამოვნებით უვლიდა, წიგნები, რომლის ძველი ფურცლების ფურცლავა სიამოვნებდა... სარკეში ჩახედვისას მისი თვალები ეჩვენებოდა უკაცრიელი. ნი სარკის წინ ძალიან დიდხანს იდგა ხოლმე, მერე კი საკუთარი თავის სიბრაღული იპყრობდა... სიბრაღული იმისა, რომ შიში მის გონებაშიც ყველაფერს ნალეკდა. ყველაფერი, რაც მისთვის ასეთი მნიშვნელოვანი იყო, ღრმად გაიდგამდა ფესვებს, მისი სულის ყოველ ნაწილს ხავსივით მოედებოდა და ნის საბოლოოდ ჩაქარავდა მის უსასრულობაში.
ნი ყოველდღე უცხო ხდებოდა სამყაროსთვის.
ნის სამყაროსი აღარ სჯეროდა. მაგრამ მაშინ, როდესაც ნი ჩაბნელებულ ოთახში მარტოდ-მარტო რჩებოდა, რომლის სიბნელებიც მის სულში ღრმად აღწევდა და, შეიძლება ითქვას, მარტივადაც კი იპყრობდა იქაურობას, წამიერად გაუელვებდა სინათლეს. ვერ ხვდებოდა, რა იყო ეს მოკამკამე შუქი, რომელიც მის სახეს ნათელს მოფენდა.
მაგრამ მას ხომ ბედნიერი დასასრულის სწამდა?
სწამდა, ის ძლიერ სწამდა, რომ უღმერთოდ გამეფებულ სიჩუმეშიც კი იგრძნობდა კარგის მომასწავებელ ხმაურს — ჩუმ ხმაურს.
მისი არეული აზრებით, გულით და ფერებით გამოწვეულ ხმაურს — ბედნიერი დასასრულის სჯეროდა.
დასასრულის, რომელიც აუცილებლად გაგრძელდებოდა, ოღონდ სხვანაირად... ნი არ ითხოვდა ახალ რამეს, ის ძველს ითხოვდა, ძველს, რომელმაც მთელი მისი არსება მოიცვა, გააფერადა და შემდეგ გაანადგურა.
ნი ყოველ ღამით ხატავდა თავის ფერმკრთალ მაჯებზე.
ნი, როცა ჩაბნელებულ ოთახში დარჩებოდა, აუცილებლად იღიმოდა... ახსენდებოდა ის, რაც ასე ძლიერ სწამდა...
შემდეგ კი:
ნი ყოველდღე უცხო ხდებოდა სამყაროსთვის.
ნის სამყაროსი აღარ სჯეროდა.
სწამდა დასასრულის, რომელიც აუცილებლად გაგრძელდებოდა, ოღონდ სხვანაირად, ძველის-ძველი ამბებით, რომელიც ნის უღმერთოდ გამეფებულ სიჩუმეშიც კი გაახსენებდა თავს და გააღიმებდა...

აპა ჯავახიშვილი
არაფერი ღირსაჲსი მისაჲსა

ლელა კოდალაშვილი სიჩუმი წინადადებას შორის

დოსტოევსკის ფრაზა თანაგრძობაზე. ეს მოთხრობა სწორედ ამაზეა. და ეს არაა პათეტიკური სინანული, თუ როგორ აღიარებს მთავარი გმირი მოხუცის მიმართ უყურადღებობას. პირიქით, ბოლომდე არ ინდობს არც ერთ და არც მეორე მხარეს, ისევე და ისევე დიდი დონის ნატურალიზმით გაიძულებს, დაინახო, რომ ყველანი ტვირთად ვართ ქვეყნის, ყველას გვაკლია ემპათია — აბეზარ მოხუცსაც და გულგრილ ნათესავსაც, და რომ ეს ჩვეულებრივზე ჩვეულებრივი რამეა — იყო მოუცვლელი და გულგრილი. და რომ არავინ არაა დამნაშავე, რადგან ასეთია ჩვენი ბუნება და ცხოვრების რიტმი, რომელიც ადამიანების გასამართლებლად ყველაფერს აკეთებს.

თურქეთის სამხრეთ-აღმოსავლეთ რაიონში მცხოვრები ქურთების ცხოვრებას ხშირად აღწერენ ხოლმე თურქი მწერლები; იმას, თუ რა სასტიკად უსწორდებიან მამაკაცი ოჯახის წევრები ქალებს, რომლებსაც, შეიძლება ითქვას, არაფერი ჩაუდენიათ. ქმარს, მამას და ძმებს მათთვის სასიკვდილო განაჩენი გამოაქვთ. ერთი შეხედვით დაუჯერებელია 21-ე საუკუნის საშუალო სტატისტიკური ადამიანისთვის მსგავსი მოტივით ადამიანის მოკვლა, მაგრამ ეს ფაქტია და პრობლემაა, რომელსაც ტრადიციის თუ ღირსების დამცველთა „სასამართლო“ განაგებს და ვერ იმორჩილებს პოლიცია. საერთოდ, იურისპრუდენცია ამ პრობლემასთან ძირითადად უძლეობს. მსგავსი ფაქტები ჩვენთან, საქართველოს ტერიტორიაზე, აზერბაიჯანულ დასახლებებშიც ხდება ხოლმე. ეკა ქევანიშვილი ამ ტექსტში, „აზამენა, თოქით მოკლული“, დოკუმენტური თხრობა აქვს არჩეული. ეს ფაქტობრივად რეპორტაჟია და არა მოთხრობა. მაგრამ ისეთიარადაა დალაგებული ამბები, მონოლოგები, საგამოძიებო ჩანაწერები, ისეა შეკრული მთელი ეს მასალა, როგორც საბედისწერო სისხლიანი ყვავილების თაიგული და სწორედ აქ ჩანს ავტორის მხატვრული ხელი. ვფიქრობ, ეს სტილი ეკას ძლიერი მხარეა. მართალია, ზოგიერთი მისი ტექსტი აგებს იმის გამო, მხატვრულ ინტერპრეტაციას რომ არ მიმართავს ავტორი და ნატურალისტურად აღწერს ისედაც უკვე დიდი ხნის წინ გადახარშულ თემებს (ამაზე მომდევნო აბზაციდან ვისაუბრებ), მაგრამ აქ ამბავი იმდენად შოკისმომგვრელია, იმდენად მსუყვე ტრაგიზმითა და უსამართლობით,

იმდენად სიურრეალისტურია ტექნოლოგიების, კოსმოსის, ცივილიზაციის საუკუნეში გამოქვაბულის ეპოქის ლოგიკით ადამიანის სიკვდილამდე მიყვანა, რომ აქ მხატვრული შტრიხები ისედაც მძიმე ამბავს ალბათ კიდევ უფრო დაამძიმებდა, რეალობასთან კავშირს დააკარგვინებდა. ამ ისტორიას სწორედ ასეთი თხრობა მოუხდა, თითქოს ზედმეტი ასოც კი არ უნდა გაკარებოდა — აი, ასე, პირველყოფილი სახით უნდა მოეტანა მკითხველამდე.

უბრალოებისა და, ეგრეთ წოდებული, უკომპლექსობის ფაზამ პროზაში უკვე გაიარა. 90-იანებში აკა მორჩილაძემ დაიწყო და მას მერე ჩვენი ავტორები ამ ნიშნით აღბეჭდილ ტექსტებს უხვად წერენ. მაგრამ დღეს უშუალოდ ხარჯზე პროზა ფონს ვეღარ გავა. პოეზიაში ქევანიშვილის უშუალო საჭირო სიტყვაა. მისი რეპორტაჟული ლირიკა, მისი ეგრეთ წოდებული ჟურნალისტური ლექსები, ხშირად სამოქალაქო აქტივიზმს უტოლდება და ჩვენი ცხოვრების სოციალურ მხარეს ლირიკულ საუნდტრეკად გასდევს, სადაც ის სოციალურს, პრაგმატულს, ყოფითს ძალიან ოსტატურად აბამს ემოციურთან, ჩვენში ღრმად დამალულთან, ნატიფთან... ეს სწორედ იმის მცდელობაა, ადამიანები წამით მანც გაარინდოს და შიშველი ფაქტების ფსიქოლოგიურ ანალიზთან მიდევნოს. და ამგვარი სოციალური როლის მქონე ლექსების ავტორს, რომელსაც თამამად შეუძლია თქვას, რომ ერთ-ერთმა პირველმა შეძლო, პირდაპირი, შეუღამაზებელი, ეგრეთ წოდებული არაპოეტური პოეზია ეწერა მკაცრი კლიშეების საზოგადოებაში, ახლა მინდა, პირდაპირ ვუთხრა ზემოთ ნახსენებ ეგრეთ წოდებულ ნამგებიან თემებსა და აღწერებზე: აბორტის ემოციები გავიარეთ („პირდაპირ ჯოჯოხეთში“), საყვარელ კაცთან დაშორების გულწრფელი ცნებებიც გავიარეთ („სეფეს სიყვარული“). ჩემი აზრით, ეს და ამგვარი თემები ლიტერატურას აღარ მიესადაგება — მაქსიმუმ, რამდენიმე სენტიმენტალურ გოგოს მოადგეს ცრემლი და სულ ესაა.

თუმცა ამ ტიპის პროზის წერას მეორე მხარეც აქვს — ეკა ქევანიშვილი ჟურნალისტია. ის მიდის, აღწერს, ესაუბრება და მერე ჩვენამდე მოაქვს სიუჟეტი, სტატია, ნიუსი. მაგრამ გამოხატვის ამ ფორმას არ სჯერდება. ამაზე და სხვა ამბებზე ლექსს წერს, თემას უღრმავდება და ჩვენთან ერ-

თად ფიქრობს, უბრალო ფაქტს დაშლის, განაზოგადებს, განაცალკევებს და ცდილობს, გაერკვეს და გაგვარკვიოს, თუ რა ჰქვია ამ ემოციას და იმას, რომ მარტივი ფაქტებიც კი ხშირად რთული ფესვებიდან იზრდებიან... მას უნდა, შექმნას დოკუმენტები, უნდა, დაუდგას ხსოვნის პატარ-პატარა ხატები, რომელიც თითქოს გამოასწორებინებს თავის თუ იმით შეცდომებს.

ყოველთვის, როცა დედისა და ქალიშვილის ურთიერთობაზე ვკითხულობ, ინგმარ ბერგმანის „შემოდგომის სონატა“ მახსენდება, რადგან ყველა ის შტრიხი, ყველა ის კუთხე-კუთხული, რომელიც კი გამოსავლენია ამ ურთულეს კომუნიკაციაში, „შემოდგომის სონატას“ ეხმაურება. ამ ერთ-ერთი ყველაზე რთული ურთიერთობის მაგალითი აღწერილია მოთხრობაში, რომლის სათაური ავტორმა წიგნის სახელწოდებად აქცია და ამით თავისი აქცენტების შესახებაც მიგვანიშნა. ესაა დედისა და შვილის წერილებისგან შეკრული ტექსტი, სადაც დედის წერილების გარდა შვილის გაუგზავნილი წერილებია და სადაც კარგად ჩანს არამარტო ამ ორი ადამიანის ხასიათი, ინდივიდუალობა, არამედ დედის და შვილის ზოგადი სახე, სოციალური, 90-იანი წლების საქართველო, დანერგული ეკონომიკა და დანგრეული ცხოვრება იმ ხალხის, ვისაც ერთმანეთის გაგება უკვე აღარ შეუძლია და, ერთადერთი, რაც ათბობს და არბილებს ამ მკაცრ და სამიწელ რეალობას, ეს დედის, როგორც მარადიული სიყვარულის ეპიტეფის, ხმაა, რომელიც, რაც უფრო მეტი დრო გადის, მით უფრო ცხადად ესმის შვილს — და რაც ხანი გავა, კიდევ უფრო მეტ მნიშვნელობას შეიძენს.

„მე არ ვარ, მასწ“, ისევე, როგორც „ჩხუბის ხმა“, საინტერესო, მოზომილი, ერთგვარად დელიკატური ტექსტია სექსუალური უმცირესობის წარმომადგენლებზე. ისევე ეგრეთ წოდებული ტრენდული თემა, რომელსაც მთელი მსოფლიო ყოველდღე სხვადასხვა კონტექსტში განიხილავს და ქევანიშვილი აქაც ცდილობს, აირიდოს საზოგადოებაში არსებული კლიშეები, სქემატურობა, კარგებად და ცუდებად პერსონაჟების დალაგება. აქვე ვიტყვი, რომ ერთ-ერთი საინტერესო მომენტი, რაც ამ ავტორის გმირების გაცნობისას გეცემათ თვალში, ისაა, რომ ისინი, ვისგანაც უკიდურეს ნეგატივის ელი, სადაც, რაღაც შტრიხით დადებით ამპლუაში გვეჩვენებიან ხოლმე, რაც იმაზე ლაპარაკობს, რომ ეკა ცდილობს, ადამიანი ყველა თავისი თვისებით დაანახოს მკითხველს და არსად მოახვიოს მკითხველს საკუთარი ბრაზი, აგრესია და სიძულვილი.

„წინადადებას შორის“ სიჩუმე უფრო საინტერესო გეჩვენება. ამ სიჩუმეში არის რაღაც — წერს ეკა ქევანიშვილი ერთ-ერთ მოთხრობაში. მე კი ამ ფრაზას მისი მოთხრობების მისამართით ვიტყვობ.

ლიტერატურული გაზეთი
საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრო
საქართველოს მხარეთმცოდნეობის ინსტიტუტი

რედაქტორი ირაკლი ჯავახიძე
რედაქტორის მოადგილე უჩა შერაზადიშვილი
ჟურნალისტი თამარ ყურული

მობ. ტელ.: (577)742277; (599)269852; e-mail: litgazeti@yahoo.com

ISSN 2346-7940
9 772346 794004